

O'ZBEKISTON RESPUBLIKASI OLIY TA'LIM, FAN VA
INNOVATSIYALAR VAZIRLIGI

NAVOIY DAVLAT PEDAGOGIKA INSTITUTI

"TASDIQLAYMAN"

O'quv ishlari bo'yicha prorektor v.3.b.

I.S. Zaynutdinov

"16" 2024 yil

Navoiy viloyati tarixini o'rganishning dolzarb masalalari

**FANI BO'YICHA
SILLABUS
(Magistratura bo'limi uchun)**

Bilim sohasi:	100000 – Ta'lim
Ta'lim sohasi:	110000 – Ta'lim
Mutaxassislik:	70111101 – Ijtimoiy-gumanitar fanlarni o'qitish metodikasi (tarix)

Navoiy - 2024

Modul / FAN SILLABUSI

Tarix fakulteti Tarix kafedrası

70111101 – Ijtimoiy-gumanitar fanlarni

O'qitish metodikasi (tarix)

Fanning asosiy parametrlari

Fan nomi:	Navoiy viloyati tarixini o'rganishning dolzarb masalalari
Fan turi:	Tanlov fan
Fan kodi:	NVODM2405
O'quv yili:	2024-2025
Semestr:	4
Ta'lim shakli:	kunduzgi
Mashg'ulotlar shakli va semestrga ajratilgan soatlar:	150
Ma'ruza	20
Amaliy mashg'ulotlar	—
Laboratoriya mashg'ulotlari	—
Seminar	40
Mustaqil ta'lim	90
Haftalik auditoriya soati:	4
Kredit miqdori:	5
Baholash shakli:	Imtihon
Fan tili:	O'zbek

Fan o'qituvchisi to'g'risida ma'lumot

Muallif:	Umiddjon Narzullayev, tarix fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD) dotsent
E-mail:	umidortioqovich1979@jmail.com
Tashkilot:	Navoiy davlat pedagogika instituti "Tarix" kafedrasida
Taqrizchilar:	Tarix fanlari nomzodi, dotsent R.Qarshiyev Tarix fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD), dotsent Sh.Xoliqulova

Mazkur Sillabus institut o'quv-uslubiy Kengashining 2024-yil 08.08 avgustdagi 1-sonli yig'ilish bayoni bilan tasdiqlangan.

Mazkur Sillabus "Tarix" kafedrasining 2024-yil 22-avgustdagi 1-sonli yig'ilish bayoni bilan ma'qullangan.

O'quv-uslubiy boshqarma boshlig'i

G'. Yodgorov

Fakultet dekani

R. Qarshiyev

Kafedra mudiri

A. Aminova

Tuzuvchi

U. Narzullayev

№ 2023/2305

Fan maqsadi (FM)

FM1	O'zbekistonning har bir hududi va viloyatlari bir-biridan ijtimoiy, iqtisodiy, madaniy, ma'rifiy va demografik sohalardagi mahalliy xususiyatlari bilan ajralib turadi. Shu jihatdan, Navoiy viloyatining o'ziga xos jihatlari va katta mavqeiga ega ekani uning alohida tanlov fani qilib o'rganishga asos bo'ladi. Fanining davriy chegarasi qadimgi davrdan hozirga qadar, xususan, mustaqillik davrini o'z ichiga oladi. Respublikamizdagi umumta'lim maktablari, akademik liseylar va kasb-hunar maktablari, shuningdek o'rta ta'lim tizimida faoliyat ko'rsatuvchi bo'lajak mutaxassislariga Vatanimiz, xalqimiz tarixiga, xususan Navoiy viloyati tarixiga oid bo'lgan bilimlarni zamon talabi darajasidagi chuqur o'rganishdan iborat.
------------	--

Fanni o'zlashtirish uchun zarur boshlang'ich bilimlar

1.	O'zbekiston eng yangi tarixining dolzarb masalalari(O'EYTDMM2205)
2.	O'zbekiston manbahunosligining zamonaviy tadqiqot masalalari (O'TZTMM2405)

Ta'lim natijalari (TN)

	<i>Bilimlar jihatidan:</i>
TN1	O'zbekiston Respublikasida Navoiy viloyatida tarixida amalga oshirilgan o'zgarishlarning ahamiyatini, Mustaqillik yillarida mamlakatimiz bosib o'tgan tarixiy yo'lining mazmun-mohiyatini bilishi kerak;
TN2	Dunyoqarashlarini, ilmiy-nazariy tafakkurlarini takomillashtirish, o'tmish va hozirgi zamondagi voqea va hodisalarga ilmiy xolislik va tarixiylik tamoyillariga amal qilgan holda tarixiy voqeylikni bilishi kerak;

Taba'ning fan bo'yicha o'zlashtirish ko'rsatkichini nazorat qilishda quyidagi mezonlar tavsiya etiladi:

a) 5 baho olish uchun taba'ning bilim darajasi quyidagilarga javob berishi lozim:

- Taba'ning mohiyati va mazmunini to'liq yoritish olish;
- Taba'ning mavzularini bayon qilishda ilmiy va mantiqiylik saqlanib, ilmiy xatolik va chalkashliklarga yo'l qoymasa;
- Fan bo'yicha mavzu materialning nazariy yoki amaliy ahamiyati haqida aniq tasavvurga ega bo'lsa;
- Fan doirasida mustaqil fikr olib yuritish qobiliyatini namoyon etish olish;
- berilgan savollarga aniq va to'liq javob bera olish;
- konseptlarga puxta tushunilgan bo'lsa;
- mustaqil topshiriqlarni to'liq va aniq bajarish olish;
- faniga tegishli qonunlar va boshqa me'yoriy-huquqiy hujjatlarni to'liq o'zlashtirish olish;
- faniga tegishli mavzularidan biri bo'yicha ilmiy maqola chop ettirish olish;
- tarixiy jarayonlarni shartlay olish;

b) 4 baho olish uchun taba'ning bilim darajasi quyidagilarga javob berishi lozim:

- Taba'ning mohiyati va mazmunini tushungan, fanidagi mavzularni bayon qilishda ilmiy va mantiqiy chalkashliklarga yo'l qoymasa;
- Taba'ning mazmunini amaliy ahamiyatini tushingun bo'lsa;
- fan bo'yicha berilgan vazifa va topshiriqlarni o'qish davomida bajarish olish;
- fan bo'yicha berilgan savollarga to'liq javob bera olish;
- fan bo'yicha konseptlarni puxta shakllantirish olish;
- fan bo'yicha mustaqil topshiriqlarni to'liq bajarish olish;
- faniga tegishli qonunlar va boshqa me'yoriy hujjatlarni o'zlashtirish olish;

v) 3 baho olish uchun taba'ning bilim darajasi quyidagilarga javob berishi lozim:

- fan haqida umumiy tushunchaga ega bo'lish;
- fanidagi mavzularni to'liq yoritib, bayon qilishda ayrim chalkashliklarga yo'l qoymasa;
- bayon qilish ravon bo'lmasa;
- fan bo'yicha savollarga mujmal va chalkash javoblar olish;
- fan bo'yicha matn puxta shakllantirilmagan bo'lsa;

g) quyidagi hollarda taba'ning bilim darajasi qoniqarsiz 2 baho bilan baholanshi mumkin:

- fan bo'yicha mashg'ulotlarga tayorgarlik ko'rilmagun bo'lsa;
- fan bo'yicha mashg'ulotlarga doir hech qanday tasavvurga ega bo'lmasa;
- fan bo'yicha matnlarini oqib o'tishda sezilib tursan;
- fan bo'yicha matnda jiddiy xato va chalkashliklarga yo'l qoymish bo'lsa;
- faniga doir berilgan savollarga javob olinmasa;
- fanini bilmasa;

TN3	Navoiy viloyati tarixini tadqiq etish, uni o'rganish asosida ularning ijodiy fikrlashini, tarixiy tafakkurini, bilim olishdagi faolligini, mulohaza yuritish bilishi kerak;
TN4	atrofida sodir bo'layotgan jarayonlarga o'z munosabatini bildirish olish kerak;
	<i>Ko'nikmalar jihadani:</i>
TN5	O'z bilimni mustaqil boyitishga bo'lgan talabi va ko'nikmalarini rivojlantirish, ular uchun tushunarli shaklda fakultet materiallarini tahlil qilish va umumlashtirish asosida mantiqiy xulosalar hosil qilish <i>ko'nikmalarga ega bo'lishi kerak</i>
TN6	O'zbekiston tarixi kontekstida Navoiy viloyati tarixini chuqur bilish, ma'naviy-milliy va umuminsoniy masalalar bo'yicha o'z qarashlarini ilmiy asoslashni va ifodalashni bilish, milliy mustaqillik g'oyalari bilan qilingan faol hayotiy dunyoqarash kabi <i>matkalariga ega bo'lishi kerak;</i>

Talabning fan bo'yicha o'zlashtirish ko'rsatkichini nazorat qilishda quyidagi mezonlar tavsiya etiladi:

a) 100-90 ball olish uchun talabning bilim darajasi quyidagilarga javob berishi lozim:

- fanning mohiyati va mazmunini to'liq yoritib olsa;
- fandagi mavzularni bayon qilishda ilmiylik va mantiqiylik saqlanib, ilmiy xatolik va chalkashliklarga yo'l quymasa;
- fan bo'yicha mavzu materiallarining nazariy yoki amaliy ahamiyati haqida aniq tasavvurga ega bo'lsa;
- fan doirasida mustaqil erkin fikrlash qobiliyatini namoyon eta olsa;
- berilgan savollarga aniq va lo'nda javob bera olsa;
- konspektga puxta tayyorlangan bo'lsa;
- mustaqil topshiriqlarni to'liq va aniq bajargan bo'lsa;
- fanga tegishli qonunlar va boshqa me'yoriy-huquqiy hujjatlarni to'liq o'zlashtirgan bo'lsa;
- fanga tegishli mavzulardan biri bo'yicha ilmiy maqola chop ettirgan bo'lsa;
- tarixiy jarayonlarni sharhlay bilsa;

b) 89-70 ball olish uchun talabning bilim darajasi quyidagilarga javob berishi lozim:

- fanning mohiyati va mazmunini tushungan, fandagi mavzularni bayon qilishda ilmiy va mantiqiy chalkashliklarga yo'l qo'ymas;
- fanning mazmunini amaliy ahamiyatini tushingan bo'lsa;
- fan bo'yicha berilgan vazifa va topshiriqlarni o'quv dasturi doirasida bajarsa;
- fan bo'yicha berilgan savollarga to'g'ri javob bera olsa;
- fan bo'yicha konspektini puxta shakllantirgan bo'lsa;
- fan bo'yicha mustaqil topshiriqlarni to'liq bajargan bo'lsa;
- fanga tegishli qonunlar va boshqa me'yoriy hujjatlarni o'zlashtirgan bo'lsa.

v) 69-60 ball olish uchun talabning bilim darajasi quyidagilarga javob berishi lozim:

- fan haqida umumiy tushunchaga ega bo'lsa;
- fandagi mavzularni tor doirada yoritib, bayon qilishda ayrim chalkashliklarga yo'l qo'yilmas;
- bayon qilish ravon bo'lmasa;
- fan bo'yicha savollarga mujmal va chalkash javoblar o'linsa;
- fan bo'yicha matn puxta shakllantirilmagan bo'lsa.

g) quyidagi hollarda talabning bilim darajasi qoniqarsiz 0-59 ball bilan baholanishi mumkin:

- fan bo'yicha mashg'ulotlarga tayorgarlik ko'rilmagan bo'lsa;
- fan bo'yicha mashg'ulotlarga doir hech qanday tasavvurga ega bo'lmasa;
- fan bo'yicha matnlarni boshqalardan ko'chirib olganligi sezilib tursa;
- fan bo'yicha matnda jiddiy xato va chalkashliklarga yo'l qo'yilgan bo'lsa;
- fanga doir berilgan savollarga javob olinmasa;
- fanni bilmasa.

Fan mazmuni		
№	Mashg'ulotlar shakli: ma'ruza (M)	soat
M1	"Navoiy viloyati tarixini o'rganishning dolzarb muammolari" faniga kirish	2
M2	Qadimgi davrda Navoiy viloyati hududida ijtimoiy-iqtisodiy va madaniy sivilizatsiya o'choqlari sifatida	2
M3	Navoiy viloyati hududlari bo'ylab Buyuk ipak yo'li va hozirgi zamon	2
M4	Navoiy viloyatining o'rta asrlarda ijtimoiy-iqtisodiy va madaniy rivojlanish tarixi	2
M5	Podsho Rossiyasi hukumronligi davrida Navoiy viloyati	2
M6	Sovetlar hukumronligi davrida Navoiy viloyati	2
M7	Mustaqil O'zbekiston Respublikasi iqtisodiyotida Navoiy viloyati sanoatining tutgan o'rnini	2
M8	Navoiy viloyati sanoati sohalari va bu borada xalqaro hamkorlik aloqalarining o'rnatilishi	2
M9	Navoiy viloyatining madaniy meros ob'ektlarining o'rganilishi	2
M10	Navoiy viloyatida madaniy aloqalar va turizmni rivojlanishi	2
JAMI		20
№	Mashg'ulotlar shakli: seminar (S)	soat
S1	Kirish. "Navoiy viloyati tarixini o'rganishning dolzarb muammolari" fanining predmeti, maqsadi va vazifalari, nazariy-metodologik tamoyillari	2
S2	Qadimgi davrda Navoiy viloyati hududlarida ijtimoiy-iqtisodiy va madaniy rivojlanishi	2
S3	Navoiy viloyati hududlari bo'ylab Buyuk ipak yo'li va hozirgi zamon	2
S4	Navoiy viloyatining o'rta asrlarda ijtimoiy-iqtisodiy va madaniy rivojlanish tarixi	2
S5	Podsho Rossiyasi hukumronligi davrida Navoiy viloyati	2
S6	Sovetlar hukumronligi davrida Navoiy viloyati	2
S7	Navoiy viloyatining tashkil etilishi tarixi va o'ziga xos xususiyatlari	2
S8	Mustaqil O'zbekiston Respublikasi iqtisodiyotida Navoiy viloyati sanoatining tutgan o'rnini	2

Fanga oid asosiy darsliklar, o'quv ushby ma'lumotlar va internet jabon axborot tarmoq'i resurslari

Asosiy adabiyotlar	
1.	Mirzayeva Sh.M. Milliy taraqqiylat b'limning katta roli bilan davom ettirib, yangi bosqichga k'chiriladi. T. 1. - Toshkent: Yozg'och, 2017.
2.	Mirzayeva Sh.M. B'lyok rejalashtirishni ma'na va oqibonob xalqimiz bilan birga q'rayan. - Toshkent: Yozg'och, 2017.
3.	Mirzayeva Sh.M. Z'kran na f'lovon, lemkorlik Yozg'och, 2017.
4.	O'zbekiston Respublikasi Prezidentining "O'zbekiston Respublikasi yanada rivojlantirish bo'yicha Harakatlar strategiyasi to'g'risida"gi PF-4947-sonli Farmoni // O'zbekiston Respublikasi g'omiy hujjatlar to'plami, 2017. № 6-son.
5.	Navoiy - Y'rtinshi katta, kenakarni n'vuri dir: kitob-darbom /yuz'uchiy mualliflar P.C'uyabonov, P.Xalilov va b'qalar - Toshkent: "Mabnaviyat", 2012.
6.	Navbahor tumani kecha va bugun. - Toshkent: SAHHOF, 2021
7.	Konimex tumani kecha va bugun. - Toshkent: SAHHOF, 2021
8.	Nurota tumani kecha va bugun. - Toshkent: SAHHOF, 2021
9.	Xatirchi tumani kecha va bugun. - Toshkent: SAHHOF, 2021
10.	Xalilov Sh. Karmanay' birga boy - Toshkent: 2018.
11.	Qandaharov A. Buxoro xonligida Karmananing tug'an o'g'li (XVI asr) - T. 2016
Qo'shimcha adabiyotlar	
1.	Armedov E.A. O'zbekiston shaharlari mustaqillik yillarida. - Toshkent: Abu Ali Ibn Sino nomidagi Ibbiyot nashri, 2002.
2.	Ordinaeva Z. Qizilqum sacrosida balon. - Toshkent: Yangi asr avlodi, 2004.
3.	Qizilqum tumani: kecha va bugun. Karman-omakdon nashr - Toshkent: SAHHOF
4.	Badon B., Khamraev O., Paxmatyulova O. Zoroto Kazanqumov. - Moskva: Russkii nastrer, 1999.
5.	Berdanov E.A., Shevtsov P.A., Berkov B.H. Formi n'vuri Myrnaty. - Toshkent: Mir ekonomika n'vuri, 1998. - 96c.
6.	Beritshin I.M. Chudessniy s'vaz. Hamon, 1998.
Axborot manbalar	
1.	www.pedagog.uz, www.navoi.uz
2.	www.edu.uz
3.	www.gov.uz
4.	http://z'vonec.uz - Z'vonec axborot-ta'lim resurslari portali

Mustaqil ta'lim (MT)	
S9	Navoiy kon-metalurgiya kombinati faoliyat' tarixi aloqalarining o'rnatilishi
S10	Navoiy viloyati sanoati sobalari va bu borada xalqaro hamkorlik aloqalarining o'rnatilishi
S11	"Navoiy" erkin industrial-ig'itsodiy zonasi va rivojlantirish istiqbolli hududlarining o'rnatilishi
S12	Xorijiy investitsiyalarning hudud taraqqiyotidagi o'rni: tajriba va muammolar
S13	Navoiy viloyatida madaniy aloqalarining asosiy yo'nalishlari
S14	Navoiy viloyatida sog'liqlik saqlash sohasi
S15	Viloyatda yoshlar va sport sohasi taraqqiyoti
S16	Navoiy viloyatida ta'lim sohasining taraqqiyoti va muammolari
S17	Navoiy viloyati cho'l hududlarining ijtimoiy-ig'itsodiy va tarixiy rivojlantirish aspektlari
S18	Navoiy viloyatining madaniy meros ob'ektlari
S19	Navoiy viloyatining madaniy meros ob'ektlarining o'rnatilishi
S20	Navoiy viloyatida madaniy aloqalar va turizmni rivojlantirish
JAMI	
40	
Mustaqil ta'lim (MT)	
1	Seminar va amaliy mashg'ulotlar ta'lim berish ushby va uy ishlari bajarish
2	ilmiy adabiyotni tabii qilish
3	Tarqatma materiallari ta'lim berish
4	navoiy yuzasidan internet ma'lumotlarini to'plash
5	
5	ilmiy adabiyotni taxli qilish
6	Glossariy tuzish
7	Taqdimot ta'lim berish
8	Mavzu bo'yicha ilmiy tezis va maqola hamda testlar ta'lim berish
90	JAMI